biBUła

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 7-8/2011 (52)

*"Aby istnieli wielcy poeci, muszą być wielcy czytelnicy." *
Walt Whitman

W Y D A R Z E N I A

Międzynarodowa Konferencja BUŁ, 31.05.-2.06.2011

Rozmiar: 64027 bajtów

W dniach 31.05-2.06.2011 odbyła się w gmachu głównym Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego przy ul. J. Matejki 32/38 **Międzynarodowa Konferencja Naukowa zatytułowana "Biblioteka jako trzecie miejsce".**

Patronat honorowy nad konferencją objęli: Marszałek Województwa Łódzkiego Witold Stępień, Prezydent Miasta Łodzi Hanna Zdanowska oraz JM Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel. W obradach wzięło udział 70 osób, w ciągu trzech dni wygłoszono 22 referaty, a 7 sponsorów przedstawiło najnowsze osiągnięcia firm, które reprezentowali.

W siedmiu sesjach podjęto tematykę z zakresu:
- współistnienia drugiego i trzeciego miejsca w bibliotekach naukowych oraz potrzeby rozwoju poznanaukowych form działalności bibliotek akademickich, także jako bibliotek publicznych oferujących swoje usługi mieszkańców regionu,
- przestrzeni społecznej i jej wykorzystania w bibliotekach,
- nowoczesnej architektury bibliotecznej, w tym rewitalizacji dawnych budynków i ich przystosowania do celów bibliotecznych (np. rewitalizacja budynków pofabrycznych w Łodzi),
- pozastatutowej działalności bibliotek pedagogicznych, w tym także pracy na rzecz mieszkańców regionu,
- wizerunku zawodu bibliotekarza w dwudziestoleciu międzywojennym i współczesnie
- oraz działań promocyjnych i kształtowania wizerunku przez współczesne biblioteki.

Konferencja miała na celu ukazanie biblioteki jako miejsca w regionie, które obok zaspokajania potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, naukowych pełni funkcję inkubatora kultury i nieformalnej przestrzeni społecznej. Uczestnicy konferencji oraz zaproszeni wykładowcy - bibliotekarze i naukowcy zajmujący się bibliotekoznawstwem, socjologią i geografią - podjęli w swoich wystąpieniach problematykę społecznego funkcjonowania bibliotek, ich roli w rozwoju kulturalnym, intelektualnym i duchowym mieszkańców.

Konferencja została przyjęta z dużym zainteresowaniem środowiska, o czym świadczy obecność przedstawicieli łódzkich bibliotek (naukowych i pedagogicznej) na obradach, liczne dodatkowe pytania stawiane przez uczestników osobom przedstawiającym referaty oraz burzliwa dyskusja, jaką zakończyła się impreza.

Planowana jest publikacja materiałów konferencyjnych w Wydawnictwie Uniwersytetu Łódzkiego.

Dokumentację fotograficzną imprezy można oglądać pod adresem: http://www.lib.uni.lodz.pl/konferencja2011/index1.html

(JJW)

Wycieczka do Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki im. Marszałka J.Piłsudskiego w Łodzi

15.06.2011 r. Odział Informacji Naukowej zorganizował wycieczkę do **Działu Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. M.J. Piłsudskiego w Łodzi** . W wycieczce wzięło udział 10 pracowników z różnych agend Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. O zbiorach opowiadała kierownik Oddziału Zbiorów Specjalnych mgr Elżbieta Domagalska. Zaprezentowane zbiory to w szczególności stare druki, kolekcja, map, fotografii i unikatowych pocztówek prezentujących historyczną Łódź, a także bardzo ciekawy zbiór książek dla dzieci z Muzeum Książki Dziecięcej, które w Bibliotece Publicznej im. M.J. Piłsudskiego w Łodzi gromadzi książki dla najmłodszych od 1964. Książki dla dzieci przedstawione w bibliotece są godne uwagi ze względu na ich oryginalne formy, kształty, rozmiary, sposób i pomysł wykonania. Wśród zaprezentowanych druków znalazły się:
1. Sieuchi August: De Perenni Philosophia. Bazylea 1542 (Starodruk ten pochodzi z biblioteki króla Zygmunta Augusta); **2.** Biblia Dit der Auslegung. Luneburg 1650 (Biblia w tłumaczeniu Martina Luthra. Karta tytułowa i 4 karty w lekście są ozdobione kolorowymi miedziorytami); **3.** Psalterium Romanum. Coloniae Agrippinae 1686 (Nasz największy starodruk: waży 11 kg, a razem pudłem ochronnym - 17 kg.); **4.** Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica mundi et fabricati figura (Atlas autorstwa Gerarda Mercatora); **5.** Atlas Malerischer Reise- Atlas des Rheins von Basel bis zum Meere. Frankfurt nad. M. 1844 (Czarno- biała mapa w formie składanej harmonijki) **6.** Recueil des marbes antiques qui Se trouvent dans la galerie dde Roy de Poloine Dresden 173 (Album składający się z 199 tablic z miedziorytami przedstawiającymi antyczne dzieła sztuki)

(AP)

(zdjęcia MK)

"Moje miasto Łódź" fotografie z kolekcji Jarka Pawlika - pracownika BUŁ

Ekspozycja prezentuje fotografie Łodzi ułożone według tematów: Ginące piękno, Wille i pałace, Urok secesji, Łódź fabryczna, Miasto kontrastów, Miasto nowoczesne, Księży Młyn, Manufaktura, Ulica Piotrkowska, Świątynie, Detale architektoniczne, Pomniki i fontanny, Podwórka, Murale, Nocną porą, Łódź senna.
Wystawę można oglądać w holu na parterze BUŁ do 15 lipca 2011 r. Dostępna jest również jako Galeria Wirtualna.

Wystawa w ramach projektu AMIEurope

AMIEurope - Art Migrations Into the EUROPEan Cultures. Projekt dotyczy historii i kultury europejskich społeczności wiejskich w XIX i XX wieku, a także zmian społecznych związanych z migracjami ze wsi do miast. Przedmiotem studiów są różnice pokoleniowe. Uczestnicy projektu, w tym Uniwersytet Łódzki jako partner, mieli za zadanie przeprowadzenie badań terenowych, które pozwolą wskazać m.in. podobieństwa i różnice występujące w społecznościach w Europie na przestrzeni lat, a także aktualny stan kultury i sztuki ludowej. Zebrane materiały nadają się do opracowania naukowego oraz artystycznego. W formie artystycznej mają zostać przedstawione w trzech miastach partnerskich, Rionero (Włochy), Soller (Hiszpania), Łódź (Polska). Sztuka odgrywa w projekcie dużą rolę; jest środkiem do wyrażania tożsamości indywidualnej i społecznej, zwłaszcza przynależności do wspólnoty lokalnej, ale także do podkreślania wartości ogólnoludzkich.

Badania terenowe przeprowadzono w 2010 roku w centralnej Polsce, w regionie sieradzkim i regionie piotrkowskim. W projekcie zaplanowano przebadanie 3 wielopokoleniowych rodzin (4-pokoleniowych) z 3 gmin, a tym samym przeprowadzenie 24 wywiadów. Ponieważ niektórzy członkowie takich rodzin już nie żyją, a inni odmawiali udzielenia wywiadu, zwiększono liczbę rodzin do 6, po 2 w wybranych gminach, co pozwoliło na zrealizowanie 20 wywiadów z przedstawicielami 4 pokoleń, w przeważającej liczbie - kobietami. W badanej próbie było 14 kobiet i 6 mężczyzn; 7 przedstawicieli najstarszej generacji: pradziadków urodzonych w początku XX wieku, 6 przedstawicieli drugiej generacji - tj. dziadków, aktualnie 60 i 50-latków, 3 przedstawicieli trzeciej generacji - tj. rodziców, mających 30 - 40 lat, 4 przedstawicieli najmłodszej generacji - tj. dzieci, wnuków, prawnuków - nastolatków. Do zebrania informacji o życiu i pracy na wsi oraz o kulturze ludowej wykorzystano techniki wywiadu biograficznego oraz wywiadu swobodnego z dyspozycjami. Uzyskano w ten sposób około 150 stron narracji, przydatnej do konstruowania spektakli i opowieści (story telling). W badanej próbie był artysta ludowi oraz zwykli mieszkańcy wsi: o pierwszi opowiadali więcej i barwniej. Kolekcjonowano też materiały zastane, zwłaszcza zdjęcia respondentów, ich gospodarstw, dokumentów, które są przydatne do opracowania naukowego oraz wykorzystania artystycznego. Zbierano także teksty piosenek oraz nagrania śpiewu i gry, potrzebne do opracowania, artystycznego i naukowego kultury muzycznej.

Badacze uczestniczyli też w lecie w dwóch wydarzeniach artystycznych prezentujących kulturę ludową: strzyże, wycinanki, haftu, obrzędy, pieśni, dania. Jedno miało miejsce w Sieradzu, drugie - w Będkowie. Dysponujemy dokumentacją fotograficzną i filmową tych uroczystości, aktualnie typowych ram społecznych funkcjonowania kultury ludowej. Wypada podkreślić, że kultura ludowa zanikały w swoim pierwotnym rodzinnym i wiejskim środowisku, gdyby nie aktywność instytucji kulturalnych, takich jak muzea i gminne ośrodki kultury, wspierające twórców ludowych, gromadzące artefakty artystyczne, organizujących festiwale i konkursy. Przeprowadzono, więc dwa wywiady z przedstawicielami takich instytucji.

Bogaty materiał umożliwia różnorodne opracowanie, zarówno naukowe jak i artystyczne. W ramach projektu został opracowany raport, który w pierwszej części ma charakter monograficzny - zawiera "portrety" badanych mieszkańców wsi, to jest zwięzłe prezentacje ich życia i twórczości (pominięto 2 najmniej ciekawe przypadki). Jest to tzw. wielokrotne studium przypadku (case studies). Z uwagi na konieczność zapewnienia anonimowości respondentów usunięte są ich nazwiska, podajemy tylko imiona i nazwiska osób oficjalnych - twórców ludowych oraz animatorów kultury. Część druga jest uporządkowana według problematyki badań (praca, relacje rodzinne i sąsiedzkie, kultura ludowa - domy, stroje, obyczaje, religia, czas wolny i zabawa, sztuki plastyczne, muzyka, fotografia, i zachowaniem podziału na kolejne generacji), cytaty z wywiadów poprzedzone są krótkim omówieniem.

Projekt realizowany był w ramach programu europejskiego Kultura we współpracy Biura Międzynarodowych Projektów Edukacyjnych, Katedry Socjologii Wsi i Miasta oraz Katedry Socjologii Sztuki UŁ. Liderem konsorcjum jest urząd miasta Rionero in Vulture z Włoch. Partnerzy biorący udział w projekcie to urząd miasta Soller z Hiszpanii, grupa artystyczna Teles de Bois z Włoch oraz Uniwersytet Łódzki z Polski.

Więcej o projekcie można znaleźć na stronie internetowej: www.artmigration.eu .
Wystawę można oglądać w BUŁ do 15 września 2011 r.

I N F O R M A C J E

Najpiękniejsze Książki Roku 2010

Nagrody i wyróżnienia na **Najpiękniejsze Książki Roku 2010** rozdano na odbywających się w maju w Warszawie Międzynarodowych Targach Książki. Polowie, przewidzianych w regulaminie kategorii w tym roku nagród nie przyznano. W tegorocznej edycji konkursu Najpiękniejsze Książki Roku organizowanego przez Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, wzięły udział 83 wydawnictwa, które nadesłały 162 tytuły. Oceniało je jury pod przewodnictwem Józefa Wilkonia, które przyznało sześć nagród i kilkanaście wyróżnień. Oceniając publikacje brano pod uwagę kompozycję, typografię, dobór elementów technicznych, papier, oprawę - to wszystko, co składa się na urodę książki.

Wśród książek naukowych z zakresu humanistyki najpiękniejsza okazała się **"Myśl muzyczna Jeana-Jacquesa Rousseau"** Zbigniewa Skowrona w opracowaniu graficznym Macieja Buszewicza (Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego).

W kategorii "książki dla dzieci" przyznano dwie równorzędne nagrody, które otrzymały: **"Brzechwa. Wiersze dla dzieci"** w opracowaniu graficznym Macieja Buszewicza, Grażki Lange, Lecha Majewskiego i Piotra Młodożeńca (wydawnictwo Wytwórnia) oraz **"Zamek Soria Moria. Baśnie norweskie"** Petera Asbjornsena z ilustracjami Marii Ekier (wyd. Media Rodzina).

W kategorii "albumy" nagrodę otrzymały dwa tytuły: **"Bielsko-Biała. Podróż w czasie"** Piotra Keniga i Wojciecha Krynkiego w projekcie graficznym Władysława Piuty (wyd. Buff) oraz **"Wiesław Wnnicki. Wielki wodewil"** Magdaleny Piotrowskiej w opracowaniu graficznym Błażeja Ostei-Lniskego (wyd. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie).

Wśród katalogów i druków bibliofilskich nagroda przypadła książce **"Henryk Berlewi"** Magdaleny i Artura Frankowskich wg projektu graficznego Janusza Górskiego (wyd. Czyty Warszat).

W tym roku jury nie przyznało nagród w kategoriach "literatura", "książki matematyczne, przyrodnicze i techniczne", "podręczniki" oraz "słownik". Organizowany przez Polskie Towarzystwo Wydawców Książek konkurs na Najpiękniejsze Książki roku jest najstarszym polskim konkursem wydawniczym. W tym roku odbył się po raz 51.

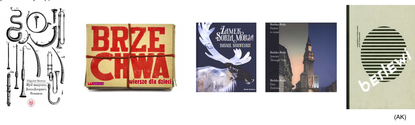

(AK)

Oryginalne biblioteki

Biblioteki są różne: okazałe i piękne, skromne i pospolite, ale zdarzają się też biblioteki oryginalne. Wśród tych ostatnich możemy wyróżnić: bibliotekę w pociągu, bibliotekę całkowicie post-drukowaną, bibliotekę w hotelu, biblioteka na stacji metra, biblioteka na dworcu, biblioteka na lotnisku.

W Japonii, czytelnicy mogą wypożyczać książki w jednym z najszybszych pociągów świata. Biblioteka co prawda nie jeździ, ale znajduje się w miejscowości Akishima, w miejscowym parku, przeznaczona jest dla dzieci i na pewno działa na ich wyobraźnię.

Coraz częściej, bibliotekarze zastanawiają się, jak poradzić sobie ze zmianami pokoleniowymi wiążącymi się ze znaczącym przeniesieniem środka ciężkości z materiałów drukowanych na multimedia i materiały cyfrowe. Popularnym pół-środkiem są dziś różnego rodzaju mediateki, które są ładne i funkcjonalne. Przykładem może być madiateka Planeta 11 w Olsztynie, stylizowana na statek kosmiczny.

Bibliotekarze i projektanci z Holandii zmierzyli się z biblioteką całkowicie post-drukowaną. W Amsterdamie powstała biblioteka, w której nie zobaczymy żadnej książki! Wszystkie książki przechowywane są w zewnętrznych magazynach i zamawiane mogą być wyłącznie on-line. Wiele materiałów dostępnych jest również w wersji elektronicznej. Czytelnicy książki odbierają w jednej ze 100 plastykowych szufladek, które służą do wypożyczania i oddawania książek.

Mało, który hotel zadaje sobie trud, żeby posiadać własną bibliotekę. The Heathman Hotel w USA, to jedyny hotel na świecie , w którym zbierane są książki autorstwa gości noclujących w jego murach. Biblioteka nie jest może wielka, ale na pewno niezwykła. Zgromadzone są w niej prawdziwe perełki. Tak samo jak cerne są książki, sporo kosztuje ich wypożyczenie. Ma to odstraszyć czytelników od kradzieży i wyrywania stron.

Coraz więcej punktów bibliotecznych powstaje na stacjach metra i na lotniskach. Zautomatyzowane wypożyczalnie działają między innymi w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Holandii. Ostatnio tajwańskie lotnisko postanowiło umilić czas oczekiwania pasażerom na samolot i stworzyło e-bibliotekę. W dzisiejszych czasach, jedni z nas odwiedzą lotniskową restaurację, inni pójdą na zakupy a niektórzy zechcą poczytać. W e-bibliotece do dyspozycji pasażerów jest ponad 400 ebooków , zarówno w języku chińskim, jak i angielskim oraz ponad 2000 tradycyjnych książek. Podobnie na lotnisku w Amsterdamie, czytelnicy mogą korzystać z 1200 książek w 29 językach. Dodatkowo udostępniono punkt multimedialny, gdzie można posłuchać muzyki czy obejrzeć film i programy kulturalne.

W Polsce również powstają biblioteki w oryginalnych miejscach. Wraz z przeniesieniem z Katowic do Sosnowca jednego z zakładów linii kolejowych PKP PLK , bogate zbiory biblioteczne zdecydowano się udostępnić czytelnikom. Do tej pory służyły one jedynie pracownikom kolei. Obecnie można z nich korzystać na miejscu- w czytelni zlokalizowanej w dawnej poczekalni zabytkowego dworca Sosnowiec Główny. W artykule przedstawiłam subiektywne spojrzenie na "oryginalne biblioteki" i mam nadzieję, że będzie ich powstawało coraz więcej.

(JM)

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

Mariusz Szczygieł

Czechofil, znany i ceniony polski dziennikarz, zastępca szefa dodatku "Duży Format" otrzymał w tym roku nominację do literackiej nagrody Nike 2011. Jego książka "Źródło sobie naj" zgłoszona została w kategorii książek reportażnych.

Prace reportera rozpoczął w tygodniku "Na przełaj", później związał się z "Gazetą Wyborczą", w której aktualnie, oprócz zastępcy szefa dodatku "Dużego Formatu", pełni również funkcję zastępcy kierownika w dziale reportażu. Widzowie telewizyjni pamiętają go z talk-show "Na każdy temat", który prowadził w telewizji Polsat.

Mariusz Szczygieł znany jest również ze swoich literackich dokonań. Wydał pięć książek: "Niedziela, która zdarzyła się w środę" (1996), "Gottland" (2006), "20. 20 lat nowej Polski w reportażach według Mariusza Szczygła"(2009), "Kapryśik. Damskie historie" (2010), "Źródło sobie naj"(2010).

Za książkę "Gottland", poświęconą Czechom otrzymał Nike Czytelników 2007, oraz Europejską Nagrodę Literacką w 2009 roku. "Gottland" świeci liczne sukcesy-nie tylko w Polsce. Za stroną internetową mariuszczygiel.com.pl podaje "Czeski dziennik "Mladá fronta Dnes" umieścił "Gottland" Mariusza Szczygła w rankingu najbardziej zaskakujących sukcesów czytelniczych w Czechach w 2007 roku.

Na rynku księgarskim ukazał się właśnie trzeci dodruk książki, która w styczniu 2007 roku znalazła się w Czechach wśród trzech najlepiej sprzedających się tytułów literatury pięknej(...)".

O pozostałych nagrodach, a także o jego fascynacji Czechami można przeczytać m.in. w "osobistym przewodniku po Pradze" na wspomnianej już stronie internetowej autora.

(IN)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

P O L S K I E

Z A G R A N I C Z N E

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)